

3. Назаренко Г.И. Основы теории медицинских технологических процессов (в двух частях) / Назаренко Г.И., Осипов Г.С. – М.: ФИЗМАТЛИТ, 2006.
4. Brauchli K. The iPath telemedicine platform / Brauchli K., Oberholzer M. // J. Telemed. Telecare. - 2005. - Vol.11, suppl. 2. - P.3-7.
5. iPath - a Telemedicine Platform to Support Health Providers in Low Resource Settings / Brauchli K. [et al.] // Stud. Health Technol. Inform. - 2005. - Vol.114. - P.11-17.

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У КРЕДИТНО-МОДУЛЬНІЙ СИСТЕМІ НАВЧАННЯ

Іваницька О.С., Іваницький І.О.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Модернізація освіти України за принципами Болонської системи неможлива без перетворення самостійної роботи студентів на головний вид їхньої навчальної діяльності. Автори доводять, що самостійна робота студентів є дієвим засобом міцного засвоєння знань, виховання наполегливості, відповідальності, ініціативності в навчальній діяльності, мотивування молодих людей до опанування професійно-орієнтованими вміннями і навичками.

Ключові слова: Болонський процес, самостійна робота студентів.

Сучасний стан суспільного розвитку висуває до людини надзвичайно складні вимоги. І освіта як сфера, що забезпечує формування особистості, повинна створити відповідні умови для підготовки високопрофесійних, ініціативних, творчих спеціалістів, здатних самостійно здобувати нові знання та приймати рішення.

Якщо ще на початку ХХ століття подвоєння кількості знань із різних наук, особливо фундаментальних, відбувалося за 50-100 років, то вже в середині ХХ століття цей процес став відбуватися в десятки разів швидше, а в сучасних умовах він займає не більше двох років. Тому за таких умов уся освітня система має змінитися відповідно до цих реалій. Настав час, коли потрібно не просто передавати студенту стандартний набір знань, а навчити його на основі засвоєних базових знань самостійно вирішувати спочатку типові, а потім і нетипові ситуаційні завдання, поступово підводячи до творчості. Саме таке розуміння модернізації системи передбачає Болонський процес.

Перебудова освітньої системи України на основі принципів Болонської системи – створення умов для розкриття творчих здібностей студентів індивідуального розвитку кожної особистості, формування як самостійних активних та відповідальних суб’єктів професійної діяльності – вимагає особливої уваги до організації самостійної роботи студентів. У широкому сенсі під самостійною роботою розуміють різноманітні види індивідуальної та колективної пізнавальної діяльності студентів, спрямованої на виконання завдань навчального, дослідницького характеру із методичним супроводженням викладача, але без його безпосередньої участі [1].

Особлива роль самостійної роботи може бути пояснена хоча б тим, що, як стверджують психологи, людина запам’ятовує лише 10% із того, що чує, 50% – із того, що бачить, і 80% – із того, що робить сама. Самостійна пізнавальна діяльність надає людині змогу не тільки отримувати нові знання й аналізувати їх, а й навчитися поповнювати їх протягом усього життя.

Самостійна робота повинна стати одним із найважливіших видів навчальної діяльності і студентів медичних вишів. Саме вона має стати дієвим засобом формування аналітичного, творчого клінічного мислення майбутніх лікарів будь-яких спеціальностей. Посилення уваги до організації самостійної роботи зумовлюється зокрема необхідністю подолати недоліки української медичної освіти, особливо помітні в умовах упровадження засад Болонської декларації. Студенти-медики недостатньо опановують сучасними методами діагностики та лікування, їм явно бракує вдосконалення своїх професійних навичок та вмінь [2].

Самостійна робота може реалізуватися безпосередньо в процесі аудиторних занять – на лекціях та практичних заняттях. Вона також може проводитись у контакт з викладачами в позааудиторний час – на індивідуальних консультаціях, у процесі виконання спільних навчальних чи дослідних завдань, відпрацювань пропущених занять та ліквідації академічної заборгованості тощо. Нарешті, самостійна робота може здійснюватись студентом у бібліотеці чи вдома без безпосередньої участі викладача. Звісно, межі між цими видами самостійної роботи є досить умовними, але в будь-якому разі її головним завданням є формування в студентів активного прагнення до здобуття все нових і нових знань, самоосвіти, бажання працювати з навчальною та науковою літературою, інформаційними ресурсами.

За цільовими ознаками види самостійної роботи можна поділити на кілька груп:

а) самостійна робота для засвоєння знань охоплює різноманітні види робіт із підручниками та посібниками, довідниковою літературою, використання аудіо- і відеозаписів, роботу з ресурсами Інтернету;

б) самостійна робота для закріплення та систематизації знань становить собою опрацювання конспектів лекцій, підготовку до практичних занять, складання плану та тез відповідей, схем, таблиць для систематизації навчального матеріалу, виконання тестових завдань, підготовку відповідей на контрольні питання, написання рефератів, доповідей, повідомлень, складання списків літератури з конкретних тем, підготовку до модульних контрольних робіт;

в) самостійна робота з метою формування умінь та навичок вимагає виконання вправ, пов'язаних із професійною діяльністю, розв'язання ситуаційних завдань, підготовки до «ділових ігор» та участь у них, моделювання різних компонентів професійної діяльності, проведення експериментів, участь у науково-дослідній роботі [3].

Ефективність самостійної роботи, як це доводить і практичний досвід її організації на кафедрах нашого навчального закладу, залежить від багатьох чинників, серед яких особливе значення мають навчально-методичне забезпечення навчального процесу, врахування індивідуально-психологічних особливостей студентів, їх мотивація до сумлінної навчальної роботи та самоосвіти, систематичний контроль із боку викладача за будь-якими видами самостійної роботи.

Наголошуючи на значенні навчально-методичного забезпечення, необхідно зазначити, що саме кваліфікований підбір викладачами підручників, навчальних посібників і особливо розробка відповідних методичних рекомендацій щодо організації самостійної роботи, в яких привертається увага студентів до найважливіших аспектів теми, ставляться проблемні питання та визначаються індивідуальні завдання, створюють умови для розвитку пізнавальної активності майбутніх фахівців.

Організація самостійної роботи студентів має базуватися на індивідуально-орієнтованому підході. Він передбачає розробку завдань різних рівнів складності, враховуючи індивідуальні особливості різних груп студентів при складанні навчальних завдань, створення позитивного емоційного середовища на заняттях, поєднання групових та індивідуальних форм роботи студентів, надання консультативної допомоги з урахуванням рівня підготовленості студентів тощо. Студент стане гідним партнером викладача лише за умов визнання вчителем пріоритету творчих особистісно-орієнтованих відносин зі студентами в процесі навчання.

Самостійна робота може бути успішною тільки при її постійному контролі з боку викладача. Тільки з результатів перевірки й оцінки знань студент дізнається, як він засвоїв матеріал, чого не знає, над чим ще слід попрацювати.

Отже, самостійна робота студентів є дієвим засобом міцного засвоєння знань, виховання наполегливості, відповідальності, ініціативності, сумлінності в навчальній діяльності, мотивування молодих людей до здобуття ними професійно-орієнтованих умінь і навичок.

Список використаної літератури

1. Жук О.Л. Педагогические основы самостоятельной работы студентов: [пособ. для препод. и студ.] / О.Л. Жук. – Минск: РИВШ, 2005. – С.10.
2. Волосовець О.П. Питання якості освіти у контексті запровадження засад Болонської декларації у вищій школі / О.П. Волосовець // Досвід запровадження основних засад Болонського процесу в систему вищої медичної освіти : Всеукр. наук.-метод. конф., 14-15 квіт. 2005 р. : матеріали доп. – Тернопіль, 2005. – С. 29-30.
3. Организация и контроль самостоятельной работы студентов: [метод. реком.] / [сост. Н.В. Соколова; под ред. В.П. Гарькина]. - Самара: Универс-групп, 2006. – 15 с.

ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ

Ицейкін К.Є., Гаєвський С.О., Потяженко М.М., Люлька Н.О., Хайменова Г.С.

ВДНЗУ „Українська медична стоматологічна академія”

Висвітлена ефективність використання дистанційних форм навчання за даними результатів тестування й опанування практичними навичками. Надані рекомендації щодо впровадження елементів дистанційного навчання в практику роботи факультету післядипломної медичної освіти.

Ключові слова: дистанційне навчання, післядипломна медична освіта.

Вважається, що дистанційні технології освіти в медицині не можуть існувати самостійно і доцільні тільки в тісному поєднанні з класичними формами навчання. Це твердження також справедливе і для післядипломного етапу медичної освіти - інтернатури, тематичних та передатестаційних циклів підвищення кваліфікації лікарів [5].

Характерною особливістю навчального процесу в галузі медичної освіти є тісне поєднання теоретичної та практичної підготовки фахівців. Специфіка професійної діяльності лікаря вимагає посиленої уваги саме до відпрацювання практичних навичок роботи з хворим. На жаль, сучасні можливості дистанційної освіти обмежені в плані безпосереднього опанування практичними навичками, що накладає свій відбиток на реалізацію дистанційних технологій навчання в медичній післядипломній освіті. Розподіл навчального часу, прийнятий у очній формі медичного післядипломного навчання, унеможли-